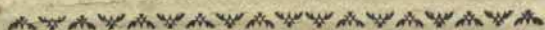

Då weflighet sitt dwärgsnåt spinner
Och friden flyktar ur et bröst.

Jag dig du Årans Hjelte! wörbar
Ack! at jag kunde gjöra mer —
Nu först jag mig olycklig ser
Men nej — Du nog ditt såde stöder,
Dödligheten åt dig ler
Och redan afwund ledonar smäda,
Af Drogdens Folk din hyllning sker,
Den sker ock innom dem som häda —
Hvem skulle ej ditt wärde qwäda?
När hwarje gjerning talar nog,
När hwarje dag din lefnad sjar,
Din saknad nog ditt minne sjar
Och at du tadlas utan fog,
Derom man dina wärf bode fråga
Hwar enda Skrift, ditt wett, din låga —
Ack! at du aldrig från oss dog!
Men Gud han wil et Bräkland plåga
Och Aristider från dem tog.

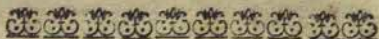
Bref,
Til Mamsell * * på Göthgatan.

Min Mamsell som så mycket håller af Enåhundar, tillåter, skal jag berättara henne en liten Historia — Jag får likwäl försäkra at jag ej heller hatar dessa djur, men jag kan ej tåla dem som wilja gå ur sit stånd — En hund bode bli en hund.

Skyldigheten fordrade at upwakta Fru * * (som Mamsell känner ganska wäl och bor i hennes grannskap) i anseende til den stora förlust hon lidit igenom sin hederliga och ädla Mans död som dagen förut timmat — Jag slapp in, jag finner Ankan badande i tårar, det ömmar mig, jag delar hennes sorg, jag gråter sjelf, Min Fru sade jag, Ert förhållande har wäl „en ända, den som slagit kan ock hela, war nöjd med ödets skickelse — „Den glädje Salig Heren nu känner, , , här föll Anke Fruen mig i „talet,

„talet, Korst! jag tror min Herre blandar — merar Ni jag förjer i dag
 en Man som dog i går? Ni ack nej (här liksom swimmar hon bort)
 „Min lilla Spanjor min Joli har kommit bort för mig i dag : : :
 Jag har den äran vara etc.

Epigramme.

För första gång i mina dar
 Jag bjöds — hvarthån? — Jo just til Freden*)
 Och det som undertigast var
 Jag blef Solenniter ombeden.
 Jag kommer in, jag gör en bäck
 In för en Adelmödig skara,
 Och drar ur fickan fram en Skäck
 Ut desto mer välkommen vara,
 „Här (tänkte jag) hvad stält ressource!
 „Farväl mit qual för hela dagen
 „Kom Pouch och Win af bästa sligen
 — Men ack! hvad blef jag ej bedragen
 Sär frågtes blott om min *Concours*.

A n n o n c e r.

1:o **S**il Respektive Prænumeranters och Köparens underrättelse, ländar at
 til N:o 1 och 2 på Tredje och sista Skäcken finnes nu åter tilgång sedan
 första Oplagan gått ut.

2:o 1:sta och 2:dra Skäckarna säljas completa i Stockholm, Åbo,
 och Carlsrona.

3:o Den ofkattbara förmon at få Prænumerera på 3:dje Skäcken
 kan ej lämnas längre än til och med N:o 100. Hvarföre de som hafwa
 lust dertil, torde inse huru nödvändigt det är at skynda sig. Afwen säljes
 hwar Nummer nu som för för 2 styfwer stycket.

*) En bekant Källare i Stockholm.

N:o 7 utkommer den 1 November.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Stäcken,

N:o 7.

Stockholm den 1 November 1782.

Apan och Sönsgrården, *Fabel*

Med *Dedication*

Til en ifrig löpare på *Minister Lévérna* *)

Sta förgå wi of uti föremål som wi tro vara wärdiga wår aktning, och detta mistag härdrer deraf at wi dömma menniskors wärde efter ytan. Adelskap, Rikedomar, och wälde erhålla de måst slafwiske wördnads betygelser: jag medgifwer det dessa förmoneer förtjena dylika höfsligheter, men dygden allena fordrar wår sanna högakning.

Wi äro benägna at betrakta de Högwälborna med icke nog owdäliga ägon, och wi tro utan swärighet at Mylord * * äger sina Förfäders egenskaper. Dessa sednare äro utan all twiswel; då de finnas besannade uti våra Allmänna Handlingar, men hwad äger wäl Milord * * mer än sina namn?

När wi på et lätt sinnigt sätt och med et flyktigt öga åskåda en rik, förblindar dess prål of för mycket at kunna se. Emedan penningar gifwa deras ägare den lyckeliga och afwundswärda förmågan at ofta wisa sig wälgjörande, så inbilla wi of hwarest wi se förmögenhet äfwen dess wälgjörande påsdigder, lika som hjertat tog lag utaf förmågan och en lyckelig ställning: men har man icke sett folk hopen tilbedja sina mördare?

*) Öfversatt ifrån Engelskan och insändt.

Betrakten noga de rikas kryppande medfölgare: säg man någonsin så låga smickrare som med dessa kunna jämnföras? Med hvad för en stunds samhet och underdånighet de wisa en böjelig rygga! Och til hvad för Nådingswårks utdrände äro de icke fäla! Deras låga själ har uphögt dem och deras smickrande är deras minsta brott. Med hvad hyllande, wårdsnad, tillbedjande hafwa icke uti alla tider de stora wåldiga utan urwal blifwit föräldade utaf små och kryppande markar i mennisko skapnad? hela Hufwuds staden sprang hopetals til Ministrarnas lévéer: ja! de som hafwa förtryckt staten och hvars wårk förtjente förakt och hat, hafwa icke felat tillbedjare skapade at gifwa deras orimliga förslager, som äro lika så osörnustiga som ursinniga drömmar, namn utaf storwårk. En widsint föräldad Moloch förnejde sig at se barnens blod rinna; men dessa bedrägeliga Politiska Gudar hafwa fordrat hela Nationers upoffrande på sina Altare.

Wänden ögonen på de uråldriga Hofwen; der ser i huru makten war de dödeligas afgod; huru han war utaf dem tillbeden under flera slags skapnader: Lejonet, Apan, Råfwen, woro der hwar i sin tid betjente utaf slafwar som woro i deras sold, och altid upförde sig som bedrägare uti morgången, och trålsakligt tjenande uti wålgången. Rådtrådiga Himmel! kan wål deras företråde, deras höghet göra dem höghmodiga? hvad deras skryt är lågt och deras låfångas swag! Lyckans gunstlingar äga des ostadighet, och deras makt underhåller sig utaf Smickrets ande drägt. Lika de såpbubblor hwilka barn låta omkring flyga, ju mer den upswäller, desto närmare nalkas den sit slut: bubblan spricker, och man ser knapt en droppa derefter.

En Fru hos hwilken begärliser och är hade gjort sin wantliga wårkan, sökte förskingra de bedräfweliga tankar spegelen gaf henne, och til tidsfördrif hysstosatte sig med at upföda foglar och andra djur. Hennes hundar, Apor och Papegojor utgjorde hennes nöjen under det de woro heunes enda sällskap.

En Apa utaf största slaget, icke långt ifrån til en människa så til wårten som til egenkaperna, want fram för de öfriga hennes gunst; han tog alt hvad han öfwerkom, och öfwer gick alla utaf Betjeningen uti iuswad. Dess snille och stickelighet woro uti Fruens ögon just passande til allmän-

allmänna förrättningar. Denna förtjenst war nog wärd en förtroende Post och derföre updrog man honom upseende öfwer hela Hönsgården. Denna sysslans afbidande bestod uti at twänne gånger om dagen der utdela nöddigt forn. Uti första gryningen upwäkte hungren hela fogleskaran, Ralkoner, Påfogat, Canarie Foglar och Höns löpa til och tränga sig til den nya Ministerens port för at upwakta honom. Han wisar sig, och alla buga sig på det aldraddmjukaste; den ena berömmet des wärd och äckdröder, den andra äter des stora hjerta, des höga utseende; smickran ligger sluteligen på allas tungor och Ministern hör häruppå med en nästan Gudomslig tilldröft.

Om man fordom hade altid warit rättwis och tagit billigheten til måttstock, hwad för winster skulle man då dragit utaf en förtroende syssla? De storas och Förpacktares wanliga bruk då för tiden af deras makt war at göra sig försäkrad om en beqwämlig och anständig tillflykt, om et boningsställe för sin öfriga lifstid. Wär Apan fölgande samma bruk war då om änkt såsom wärdig efterföljare at icke låta sina egna fördelar ur ögnasikte. Nira wid Hönsgården bodde en fructfälgerska, hwars bod hela året igenom war upfylld med fructier, han besökte henne alla dagar, at der af alla sina krafter, och tog med sig så mycket at han deraf kunde förskaffa sig et rikt förrådshus, han hade kommit öfwerens med sälgeriskan, at hon skulle taga sin betalning uti spannemål.

Förrådet härutaf blef snart alt, och ingen räkning gjordes för förwaltningen, eller hwartil det afgädt.

En uihungrad sjäderskara utforskade och misstränkte. Sakens sammanhang stådt i öppen dag, bewistes helt tydeligen: Apan blef ålagd återgifwa det tagna, och änskönt han war en hög Minister, blef han utskänd, låst uti fetjor och bibehölt utaf sit förra tillstånd icke mer än sin stolthet.

En Gås gick förbi honom en gång, han igenkände denna figuren som han hwarje morgen förut sett, i des sängkammare dageligen göra sig upwaktning. „Hwad utropte Apan, intet gifwa mig den minsta wördsnadsbetygelse, ja, intet så mycket som hålsa på mig! Sannerligen dessa Creaturen äro blesna nog nåswisa och oförskända: det är icke mera än twänne dagar sedan, då du, din oförskända! krökte hals mer än någon af den öfriga smickrare hopen.

„Högmodiga narr! swarade Gåsen, jag tillstår mig hafwa smickrat dig; Men wet at ditt förråds hus war ordsaken til en så lysande morgon upwakning. Endast för detta fölgde jag ditt urhungrade Hof och jag betalte dit korn med falska complimenter; men då lika som nu, föraktade wi din person, narraktiga Apa! och wi wördade allenast uti dig din förwaltning, ditt wälde och ditt förtroende du fått af en för god öfwerherre som din illistighet wille bedraga.

En tout léns Frederic fait effort vers la gloire,
 Favori d'Apollon, il l'est de la Victoire
 Capitaine, Orateur, des mules visité,
 Il S'ouvre deux chemins à l'immortalité;
 Des mains dont il perça l'aigle de Germanie
 Il caresse les arts, applaudit au Genie.
 Mais son Panegyrique irrite l'ignorant
 J'entrevois son humeur à son rire insultant.

Helvetius.

Öfwanstående Vers har en Anonym inskickat i bref til mig, med begäran at något esprit wille öfwersätta den — samma Anonym utfästet et pris, aldeles intet som belöning säger han: utan som den minsta erkänsla, (jag tillägger den aldraminsta erkänsla) det är Andra Skäcken Wälsignade Tryckfriheten, för hwilken han likwäl mer än tillräckeligen contenterat mig — den eller de som behagade occupera sig, torde således inlämnas öfwersättningen i Boklådan til Utgifwaren med devis och namn som ej skal öpnas om den ej godkännes. Ingen Allmänhet skal nånsin få weta hwarken de som tästet eller wunnit priset, men wäl öfwersättningarna.

Utgif.

N:o 8 utkommer den 4 November.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Skåcken,

N:o 8.

Stockholm den 4 November 1782.

Bref til Redaktøren af Wälsignade Tryckfriheten.

Min Herre!

Så snart sidsta Delen af vår saknade Björnståls Bref utkommer, så gids ej at recensera den. Jig længtar at se denna Lärda Mannens decouverterer i så aflågsna Land, men i synnerhet det hjertat och de aningar han så råttwist haft, och som följt honom til werldenes anda, om sitt Fäderneslands lycka och flor alt sedan Revolutionen. Det är i synnerhet derifrån, som han tillika med hwar enda råttskaffens Undersåte räknar epoquen af Swerjes sällhet.

Huru berättar han icke redan i 2:dra Del. pag. 65 „wi hafwa härstädes gjort bekantskap med twänne Spaniorer, som varit i Swerige et helt år, och prisa vårt Fädernesland och vår Konung på det aldrahögssta, nemligen Herr Grefwe Pennaflorida och Herr Abbé Clavier. De älska Swerje och Swenskar otroligt; de säga, at Swerje blir lyckligt, när det blir aldeles sitt egit, aflågger all luxe, och arbetar upp alle materies primitives, som finnes i dess sköte, särdeles Bergsbruk, och när de allenast blifwa Swenskar, sade de, utan at imitera utländska Seder. (a) Om Konung GUSTAF sade de, at de nu sett alle Konungar och Souverainer i Europa, at de funnit Konungen i Swerje wara den största, och har makalösa egenkaper. Han har det bästa hjerta sade de, det största förstånd, de widsträcktaste insigter och kundskaper, den varmaste kärlek för sitt folk, och alla de lysande talenter, som utgö-

(a) Åh! om Herr Grefwen och Herr Abbén hade varit här wid denna tiden, och sede huru Swenskarne i den Nationelle Klåbedrägten, endast älska inhemska seder, så skulle de hafwa fört et helt annat språk.

„raten stor och makalös Konung' och en Landsens Fader. Huru glädde
 „de icke Swenskar och trogne Undersåtare, at höra sådana ord uti Ue-
 „slänningars munn! Abbaten Clavier lade et Prognosticum til, torde hånda
 „af en Prophetisk anda som plågar falla på det ståndet: avec le Roi, que
 „vous aves, dit il, vous reprendres la - - dans dix ans & men wäre :
 „låra icke wilja agera Riksfäre, och swara, Amen, Ise altså! Herr Penna-
 „florida talte om flera Anecdoter ifrån Swerje, i synnerhet om Hans
 „Maj:t som agerar i alt Fader för sitt Folk; huru Hans Maj:t besökte
 „Hospitaler och de sjuke incognito, huru ämt hjerta han wisar wid alla
 „tillsfällen. Han har med egna ögon sett Konungen examinera oförmärkt
 „wigterna i Slagarboden, efterse om warorne woro goda, m. m. Huru
 „lyckligt är icke Swerje, som nu åter fått en GUSTAF til Konung!
 „Jam novus seclorum nascitur ordo.

Med sådana berättelser och Patriotiska exclamationer är hela denna
 lärda Resebeskrifning upsyld. Det woro likwät önskeligt at någon wille
 företaga sig at ur detta wärk gjöra et utdrag af alt hwad som där såges
 om Swerje och Swerjes Monark: Detta utdrag skulle då gjöra en dryg
 Tome à part, och man skulle derigenom winna den förmon at se alla
 Björnståls Patriotiska hänryckningar, alla Utslänningars compliment, och
 i synnerhet de Lärdas eloger öfwer wår sällhet, på et ställe tillsamman.
 Ingen ting kan wara osmakeligare, än at blanda Konungars,
 och Nationers beröm, ihop med berättelser om neddammade Manuscripter
 och Böcker, och at på en och samma sida tala om Agenten André eller
 Consuln Fölsch. När skal då en så billig polinique en gång tränga sig
 in i en Antiquaries Hjärna, och så naturligt Ceremoniel iakttagas i Rese-
 beskrifningar?

Längre fram då han talar om Haller, får man läsa följande wackra
 expression af en stor Philosph (Sid. 118. Del. 2.)

„Herr Haller är mycket för en god Aristocratie, men gynnar icke
 „särdeles Democratien. Han sade at öf en gång: i Swerje hafwa
 „nu alla Regeringsätt blifwit försökte, få nu se huru detta sista
 „lyckas? under en så god och wis Konung kan ej annat än gå
 „wäl. Men af Wauxhalen i Götheborg, hwarom han nyligen löst i
 „Avisorne, slutar han, icke til rikedomar, utan til fördärwade seder;
 „Han hatar luxen, han är rädd at Swerje blir förlorat i luxe och så-
 „fänglighet, som fränka sederna?

Man ser här af huru en så stor Man som Haller kan misstraga sig:
 Det bewisar at ingen är infaillible. Det kan på goda grunder förswaras,
 at

at luxe är rätta måttstücken på en Stats lycka, och at ju flera Spektakler och féter, ju grannare equipager och garderober, ju stödre Kospannen man kan hafwa, ju sällare och lyckligare är Landet: Men jag skal spara denna digression til en annan gång.

Jag är ic.

Finne.

Min Herre!

Var gunstig och fråga til min underrättelse i edert Dagblad af dem som kunna hafwa sig sådant bekant: Om den Herr Monvel hwars förtjusande spel så högt skal förnöja sine förnåmde Åskådare här i Sverje, är den samma som på följande sätt omnämnes uti III Tom, pag. 60 af Herra Palissors arbeten Tryckte i Lüttich År 1777.

Monvel les leur: L'Orgueilleux Histrion
Semait le trouble et la division

La Dunciade Chant III.

Wid desse Verser är en Note skröfwen med et blått distillerat af galla, men aldrig galläpplen.

Pag. 340 samma Tom, finnes ännu något mer om en Herr Monvel. Wore detta den samma som Sverje nu är nog lyckligt at äga: kan man med största rättighet utropa:

Du som så stora anspråk wunnit
At wärdigt mål för afwund bli?
Hwad! Monvel skulle Du wäl funnit
En fristad för des raseri?
Nej gläds; Hon din förtienst ej glömd
Det swarta gift hon på dig tömde,
Dig mer än handklapp hedrat har;
Far fort at af des illiska twinga
Det lof hon self ej kan föringa,
Det lof, som werlden ej bedrar.

Nysiken.

A n n o n c e.

Sedan jag nu opwaktat med 2:ne Skäckar eller 200 Nummer *Wäl*,
signade Trycksfriheten, jag äfwen börjat 3:dje Skäcken, och tänkt con-
tinuer-

rimera dermed til sotsfängen . . . eller (för at i alla fall ej säga någon ofarsning) . . . til döden, så hafwa likwål i dessa dagar sådana omständigheter yppat sig, at denna blir den sista ja den aldrafidsta Skäcken, och til största bewis derpå för äfwen hädanefter detta namnet i sin titel — Jag borde sluta nu straxt, men hwår skulle jag ta så mycket pengar? och intet will jag på Prænumerations wägen lägga mig i försåt och bli stråröfware — Jag wågar ändå proponera om samteliga Prænumeranter wilja i utbyte och mellangift af 2 plåtar taga Swerje i Solg.ingen och Swerje i sin Middag tillika med Rednikan ifrån den 19 Augusti 1772 som jag nu retoucherar och lägger sista hand wid sedan jag fått Förläggare — Dock nej — någon kunde misstäncka mig . . . må gjort, jag skal då fortsätta dessa 100 Nummer, men kan i anseende til mina många gjöromål nu på en tid ej præstera flera än 2:ne Nummer i weckan, nemligen Måndagar och Fredagar — likwål så snart jag nånsin får tid, skola de efter wanligheten eller 3 gånger i hwarje wecka utkomma — Jag wille gärna se ändan på detta wålsignade Arbete til Maj Månads slut 1783, ty efter Jul läser jag ta skadan igån och ge ut hwarje wecka 4 å 5 Nummer. För at facilitera af-sättningen, så får hädanefter Prænumereras på 50 Nummer med en half Riksdaler, samt äfwen hwarje Nummer köpes särskilt för en dubbel slant.

Utgif.

Förteckning.

På Respective Prænumeranter til hwilka jag efter anmodan affickar Wålsignade Tryckfrihetens 3:dje och sista Skäcken en gång i weckan. De stora åro Initial-bokstäfwerne til namnet, de små til Orten eller Staden. A — 1, F — 1, M — å, S — n, Y — n, H — t, L — j, W 27 ex. — a, N — å, U 10 — u, R — n, E — d, U 50 — j, H — t, Y — t, W 5 ex. — m, R 2 ex. — y, D 12 ex. b, et litet Sällskap 150 ex. — n, Corps sans ame et exemplar men ej betalt — s, F, R, S, H, A, tillsammans et exemplar — l.

Fortsättning e. a. g.

 No 9 utkommer den 8 November.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Stäcken,

N:o 9.

Stockholm den 8 November 1782.

Grasskrift öfwer en Ärlig Man *)

Non tam studens
Famae esse quam re Vir bonus. Greg. Nanz.

En ärlig Man . . . Nej Skaldind stadna af
Hvem orkar läsa hwad du skrifer?
Sänk denna tankan ned i glömskans djupa haf:
Din ensald tidens löje blifwer.
Det låga ämne som du drifwer
Den ringa prydnad du det gifwer
Knapt passas wid en fattig bondes graf.

Mån jag skal trofva tidens lära
Som staswas fram i smickel och i prakt?
Eders jag åt ärlighet mit swaga offer bära,
Dess namn i minnets häfder skära,

För

*) Dessa lyckliga stropher äro skrefne af en bland våra wittraffe Präster i Sverige, Herr Ryskoherden Magister Smedberg i Wästerås län, öfwer den för några år sedan därstädes afledne Hedersman Assessor Simmingköld.

För mödan bära opp vår läckra tids föragt?
 Jo men, det blir dock någon åra
 Att åt vår nya werld ha gammal sanning sagt:

En ärlig Man har slutat sina dar
 Han tarfwar ej vårt lof, vårt tadel han ej känner
 Hos sina och hos dygdens wänner,
 I kärlek och beröm han alltid lefwer qwar.

Han ryfte för de dårars röst,
 Som Religionens kraft med qwicka insfall döfwa
 Öddligheten sig beröfwa;
 Att kunna hårda sina bröst,
 Och sig i lustans armar söfwa,
 De tro sig ingen Gud behöfwa.

Han redlig war i gärning och i ord,
 Att Samfunds drift och Samfunds lagar följa
 Han kunde ej i wänfkaps täcken hölja
 Bedrägerie och lömska mord.
 När själen är af dygdens ämne gjord
 Behöfves aldrig henne dölja.

Uf Skaparns rika hand Han lyckans häfwor fäet;
 Men ej at lösa eller gömma.
 Den usling wid hans dörrar ståte
 Sick denna stund sin brist och jänmer gömma.
 När man sin nåstas nöd blott måste se och ömma;
 Då först blir fattigdom en högstbeswärlig lott.

I lugn och enslighet han njöte
 Et lif som ofuld bäst behagar,
 Men ej at tåra sina dagar
 I orklöshetens ljumma stide.

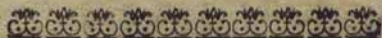
Stolen

En trefwen hop, som lydt Hans hushålls-lagar
Med modfält bröst och tårar flagar
Uppå den hand, som deras fristad bröt.

Han mördad af sitt folk, och älskad i sin bygd
Sick uti sunda dar til sena äldren hinna.
Hans Namn skal sent bland oss försvinna.
Hans Minnesstod är rest utaf hans egen dygd.

Han kunde dö! Des långtan och des hopp,
At blifwa fri begynte håstigt höras:
Det råcke skulle nu förstöras,
Som hänger för vårt mörka wandrings lopp;
Den trånga vägen öppen gjöras,
Som fører oss til Gud och selswa ljuset opp.

Utdrag af *de La Beaumelles Pensées*

Hvar tänkande menniska har många projecter, men den som tänker förnuftigt, behåller dem för sig sjelf.

Pag. 27 Det är alltid et lyckligt project at hindra despotismens raseri, men det wore aldratlyckligast at i grund förstöra det.

Huru lätt bedrager man icke populagen och quinsolk? och hwem blif icke då bedragen?

Pag. 51. Ju mera et folk är bragt til uselhet, ju mera underdånigt är det — sabelig lära, som blott kan förliskas med denna: ju mera et folk är tryckt, desto flitigare och hushållsaktigare är det.

Regenter! frukta intet det folk som syfvelsärtes af Åkerbruk och handel, som är välmående och som ophyses af konster och wetenskaper. Tyranner! Darren för det folk som har ingen ting at förlora.

Det ges ingen merniska mera grym än den som ständigt arbetar mot sina olyckor, en förtwiflad borde kunna göra underwärf.

Det är först i förttryck och slafweri, man ser de stora Genier dans som affkudda dem.

Swär enda som ej wil wara slaf: kan bli fri.

En stor Man är sig alltid lik, i minsta saker röjes hans caractere. CARL den XII när han spelte chac, förde alltid Kungen om det war möjligt, en Philosoph och Soldat som Kungen i Preussen, är det til och med i sina nöjen och tidsfördrif, om Han har sådana.

De förnåmra kunna intet ha annat wälde öfwer oss, än det war nedrighet eller war swaghet tillåter dem.

Hjiden af all Politique wore den, at så inwätta en Regering, at den wore lika beständig wid Furstens nycker, wid Ministerns wilja, wid Soldats revolter, — men derpå hafwa Lagstiftare sällan tänkt.

Pag. 99. Östa Skryter et folk öfwer det som skadar eller wanhedrar det. Jag känner et folk som drar sina ledjor med alt högmod.

Det är omöjligt at ha et stort förstånd i det Rike, där det är et brätt at wisa et stort hjerta.

N:o 10 utkommer den 11 November.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Stäcken,

N:o 10.

Stockholm den 11 November 1782.

Min Herre!

Nu st hwad som denna Perioden rör vårt Fädernesland, det wil säga D. s. Wäl, kan ej annat än förtjusna hwar enda Patriot, det wil åter säga snart 3 Millioner menniskor, som lär wara Swenska Folkmängden, ty med dessa tankesätt, med dessa seder som nu inplantas, skulle wäl en enda finnas utan warma och dygdiga känslor för sin Kung och sin Fosters bygd? Hvem är icke Romare uti et så Romerskt Tidehvarf?

Huru innerligen blef jag icke rörd wid genomläsandet af N:o 95 i Andra Stäcken? Huru tackade jag icke innom mig den okända auctoren til den där insända Reflexion! Mätte era Blad hwar enda dag tasa et så wälsignat språk! och jag känner ingen menniska lyckligare än Ni Min Herre! som får wara et medel til dess utspridande — Wet at när Ni sitter i era Ambetsförättningar på Tryckeriet med första Correcturer i hand, så lysar Ni mera än Majoren som slumrar på hästen bakom Ganorna, men då Ni öfverser andra Correcturer, - - - Herre! jag skattar er måktigare än Chefen sielf, just när han föreslår Fendrikar för framtiden.

O Redacteur! förlåt mina så billiga spasmer! men med allt, om jag wägar säga, så hade samma Reflexion kunnat utwidgas.

Såsom sielf wärkmästare på en Siden Fabrique, wil jag endast hänga mig wid denna branchen.

Nu

Nu Min Herre! äro just Siden Fabriquerna i flor (jag menar de Inländska.) Jag känner någorlunda deras Historia en tid bortåt, men aldrig har deras dag varit så klar som allt sedan Tull-Lagen af 1776 pålagt 20 procent af Auktions priset för wisa Sidentyger som utifrån kunna införas i Riket. Hwem ser icke i första ögnablecket at detta onus är så drygt, at den som wil handla med Utländska Sidentyg borde förlora, i sonnerhet som han sjelf är ålagd at opge hwad det kostar. I förra tider war antingen all införsel deras förbuden, eller ock tillades efter altralet. Då kunde wäl någon gång hända swel, men nu är det ej at supponera, sedan det blifwit et axiom at hwarje Handlande är för uplyst, för samwetsgran och för hög at wid opgiften minska priset, utan snarare ökar han det blott af patriotism och för den wällust han känner då Allmänna Skattkammarn riktas.

Om Auktoren til Swea Rikes Handels-Historia som Patriotiska Sällskapet belönt, nu författat den, säkert hade han icke gjort några utdrag af en Utrikes gifwen Instruction funnen i en wis stad 1715, hwilken (likwäl för at wisa huru olämpelig den alltid varit til wår Handels-Esprit) jag afskrifwer af det år 1770 Tryckta Exemplaret pag. 29 och följande:

„För all ting måste gifwas oss noga rapport - - hwilka äro Favoriter huru de äro til finnes och hwad de kunna förmå“

„Utgående Ordningar och Placater böra straxt til oss öfwerfändas, och så snart något nytt hafs för händer, måste flitigt undersökas hwad på det syftar; Skulle det i ringaste måtton ströfwa emot wår nytta och fördel, måste det med all flit förebyggas, eller åtminstone resolutionen bringas på långbäncken, til des man finner utwägar at det samma hindra eller til inret gjöra“

„Gifwes frihet at gjöra och låta i allt hwad som tjénar til wårt intresses befordran, hwarsföre wi anordue en wis summa penningar at disponeras.

„För

„För all ting måste så lagas at warorna stå of utan hinder tilhanda
 „in materia rudi, och at våra Manufactur-waror deremot så obehindrat
 „på alla orter införas, samt alla nya Manufacturer och Handtwärk hin-
 „dras, hwarföre och så snart kunnigt blifwer, hwar Fabriquer där skola
 „företagas, härifrån skal såndas ansefliga partier af samma påtänkte til-
 „wårkning och det til ringaste pris fastän med wår skada ic. hwarjämte
 „Inländska tilwårkningar måste skoffas i wanrycke och våra ophöjas, der-
 „til wi wilja bana wägen med presenten deras til de förnämre.

„Alla Skräer böra i det fullkomligaste hållas wid makt med deras
 „lärode, Penalismus, Servitier, Onera ic. och deras Materialier håll-
 „las wäl dyre . . .

„Handlande måste alltid hafwas på wår sida och deras ämnen re-
 „commenderas til of då wi wile förse dem med waror på god Credit . .

„På det warors uphandling för wår räkning in rudi måtte ske med
 „så mycket större fördel, skal ingen omkostnad eller maxime sparas at
 „först så en förhöjning på myntet, hwarigenom samma waror kunna til-
 „falla of i större quantitet för lika mycket penningar, wid hwilket tillfälle
 „wi icke för hastigt skola stegra våra waror i proportion efter myntet,
 „at våra behof ej måtte stegras för of ic.

„Skal för all ting hindras at ej någon stad må wara förbunden röra
 „sig med wisa Manufactur tilwårkningar som hos of sker . . .

„Måste så lagas at wi kunna blifwa Förläggare af deras Wärgs-
 „rdresser.

„Nederlag hindras, och de som hafwa dispositioner öfwer publique
 „uphandlingar förmås at gifwa våra waror företräde framför In-
 „rikes.

Så långt går detta utdraget — Jag slutar Min Häre
Redacteur med Herr Modeers önskan pag: 342 hvaraf han nu är
nog lycklig at efter 12 år se fullbordandet, och är ic.

Epigramme.

„I tal med den och den för detta
„Är ingen drista wisa sig
Så har man altid sagt — men nu jag kan berätta
At den du kysdig är, han talar nog wid dig.

A n n o n c e r.

1:o Suppliceras hos Allmänheten at ingen köper något ostämplat Blad af
Wälsignade Tryckfriheten, och den som et sådant ostämplat Exemplar
upwisar samt wil intyga af hwilken han det köpt hafwer, skal få hela
den Skäcken för intet.

2:o 1:sta och 2:dra Skäckarna säljes completa hwar för sig til
1 R:dal. 32 Schil. och 1 R:dal. 16 Schil.

3:o Eloisas Bref til Abelard för 4 Schil.

4:o Den dyra och dyrbara Processen emellan Riddaren Gerner och
Lund för 1 R:dal. 32 Schil.

Utgif.

N:o 11 och 12 utkomma den 15 November.

Stockholm, tryckt hos Carl Stolpe, 1782.

Dag = Bladet :

Wälsignade Tryck = Friheten.

Tredje och Sidsta Stäcken,

N:o II. och 12.

Stockholm den 15 November 1782.

Något om Henric III. i Frankrike. *)

Det är et Axiom at man icke kan dömma om någon ting utan jämförelse wis — Et palais synes oss ej högt, wacker och i smak, utan i afseende på den låga, sula och plumpa koja som står der bredewid — Wi skulle ej känna wärdet af en Marc-Aurele, en Frederic, en Joseph och vår Augustus, om wi ej hade tillfälle at sätta dem i parallele med en Nero, med en Caligula, och några swaga Regenter, som wanhedrat Thronen och Konunga namnet, och som lefwa i Historien til mennisko-slågtets blygd. Det är med Konungar liksom med Höga Ämbetsmän — Ibland de förra kan den swaga Konung Henric III. med fog nämnas, och några Anecdoter utur hans lefnad kan öfwerlygga hwar och en derom, at likasom en stor oplyst och wärcksam själ kan leda en Minister til Storwärf, til gärningar som man icke wägar hoppas af blotta menniskor, til de hälsosammaste Reformationer och Revolutioner, som hafwa antingen hela vårt Slægtes wäl i allmänhet eller och Fäderneslandets bästa i synnerhet, til föremål; Lika så långt kan å andra sidan, på afwägar och til dårskap en swag, kraftlös och softwande själ leda den Ministern som aldrig öpnar ögonen för at betrakta det allmänna tilståndet, som omringad af nöjen, lekar, krus, smicker och ceremonier, sällan tänker på sina skyldigheter, som i stället för at höra den öwälduga Granskaren, lyfnar til legda

Spis-

*) Insändt.

Spioner och Delatorer, som icke tar emot wärckeliga Patriots råd utan för at glömma eller förkasta dem, och som wettig och blind, i sin lånta höghet och tagna wälde icke äger annan omsorg än at narra sin Konung och Herre, samt helt och hållit förqwäfswa et samwete, som ännu någon gång låter höra sin afsmattade röst.

Henric, sedan han länge leswat i uppenbar osämja med sin Drottning, förlifte sig sluteligen med henne; men hflswa hans förlifning och hwad som derpå fölgde war hans swaga själ wärdigt. Han förde sig opp emot henne på samma sätt som en Alskare emot sin Maitresse, war hela förmiddagarne i hennes kammare, wid hennes toilet, hwrest han inventerade och ritade flera modeller til Frutimmers paruren, broderade allehanda blomster samt hölt långa rådpågningar öfwer moderne, med lika mycken allvarsamhet, som om frågan warit at befordra det allmänna bästa: häruti liknade han Domitianus som en gång lät sommanfalla Senaren på öwanlig tid, för at afgjöra hwad sauce som bäst skulle passa til en ganska stor gjädda han sätt til skänks.

Eftermiddagarna promenerade han i wagn med sin Gemål, och lepp stundom in i husen at snatta alla små hundar han kom öfwer, hwilka han sedan södde med den största omsorg, och bar ofta en liten forg wid sut skärp uti hwilken lågo förwarade två eller tre stycken som han smekade både med hand och mund — Det säges at han sålunda endast uppå hundar södfat öfwer hundrade tusende livres årligen, och at det icke kostade honom stort mindre at underhålla sina Apor och Papegojor.

Men med alt detta syntes Kungen förakta alt hwad som sades, och då alla Provincerne woro i den fäseligaste och bedröfligaste oordning, så tycktes Henric ensam äga lugn mitt i stormen — I stället för at tänka på Regerings ärender, började han at lära sig Grammatican, hwilket gaf anledning til et ganska bittert Latinskt epigramme emot honom.

Han klädde sig ofta til qwinna, och wisade en blottad hals, prydd med två eller tre rika halsband af pärlor samt tredubbla fragar, som då brukades — Wid Caroussellerne war han ibland uti Amazons drägt, och ibland wisade han sig i Societeten utklädd til flicka, ansigtet fyllt med moucher, blef conterad af sina Favoriter, och swarade på deras complimenter med alla de minauderier som passa den behagssukaste Hof-Dame — Han spelte gjärna kort, och rappade en afton til Dolinville åttatis tusende livres — Han gaf en måltid åt Monsieur på Lust-Stottet Plessis les tours,
den

der alla Fruntimmerna woro klädde uti grönt sidentyg och Karl-kläder — Omkostnaden endast för detta tyg steg til sexrio tusende francs. — Anse Drottningen tillstälde öfwen en lére för Konungen och Hans Kongl. Höghet på det behageliga stället Chevauxaux, hwarest de wackraste Damerne serverade bordet med blottad gorge och utslagne hår. Denna lére kostade henne hundrade tusende livres.

Henric wille med sin närwaro hedra Baron de Vicoms bröllop med Mademoiselle Marcel. Måltiden skedde i l'hotel de Guise, och den derpå följande balen war knapt börjad innan man släckte ut alla ljusen, til befordrande af hwarjehanda blindbocks ras. Hertigen af Joyeuse bröllop kostade honom tolf hundrade tusende livres, och Hertigens af Epernons kostade icke mindre, ehuru det skedde utan annan ceremonie, än en dyrbär måltid i Monmorencis palais, uti deras Majestätens närwaro. — Wid detta sednare tillfälle gaf Konungen et halsband af hundrade tusende plåters wärde åt den nya Hertiginnan, och man anmärckte här, at ehuru han dansade flera gånger wid balen, så underlåt han dock icke at ganska ofta låsa ut et stort pater noster band af små döbskallar, som han bar wid sitt bälte, och det war ungefärligen wid denna tiden som han började at liksom barnen bära en bilboquet på gatorna, hwilket sedermera blef et mode, för alla dem som wilja hafwa den förakteliga äran at följa så stora och så narraktiga efterdömen.

Han war Devot i aldrahögsta grad, och deruti liksom omättelig som i alt annat. Man har sett honom löpa til fots ifrån den ena Kyrkan til den andra, och ofta stadna i gatu hörnen wid wiså små Capeller som han låtit sätta dit för at der gjöra sin bön; Detta alt gaf anledning til det palquill öfwer honom hwaruti han fick denna titel: *Henric med sin Fru Mors Nåde, onyttig Konung af Seankrike, i sin inbildning Konung af Polen, Wackmästare wid Louren, Klokkare wid St. Germain i Auxerre, Mäg til Niclas, sin Sustrus Kammartjenare, och Styresman för de syra Tiggare Orden i Paris.*

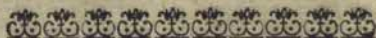
Man känner det andeliga Samsfundet som gaf sig namn af La Confrairie des pénitens de L'Annonication (Jungfru Marie Bebodning) uti hwilket Hans Majestät och hans Favoriter låto intekna sig — De förnämsta Herrar wid främmande Hof gingo in i samma samsfund — Man låt trycka en bok som innehölte Ordens-Stadgarne, och man tillstälde en skätselg procession wid hwilken Kungen war närwarande utan wakt, och utan

utan något tecken, hvarigenom han kunde utmärkas ifrån de andra Bröderna. Cardinalen de Guise bar korset, Hertigen af Maynz hans Broder war Ceremonie-Mästare, och Konungens Biskop hade omsorg om det öfriga. Ordens-Drägten war en stor säck som väckte ifrån hufvudet till fötterna, och som hade trenne öpnningar, två för ögonen och en för andesdrägten. Processions dagen rågnade det i sådan myckenhet, at syndarena blefwo wäta alt igenom, hwardöwer de icke fingo höra litet försmädelser dagen derpå.

Men ingen ting war narraktigare än Munken Pougets Predikan i Notredame någon tid derefter. Denna goda Gubben war icke någon skrymtaktig Hof-Predikant, som låt förläda sig af sitt interresse eller af bedrägeiga nyor, utan han war en Präst med Nit och Religion, som onå såg för ära at dundra emot skrymtan och ogudagtigheten hwar den finnes; hwarföre han och med den största häftighet predikade emot denna nya Orden, och kallade alla Ordens-Bröderna för skrymtare och Atheister; „Och „detta är så säkert, tillade han, at jag til och med ifrån god hand sått „höra at på deras processions dag eller i går af ons dessa stora syndare „ätit stek wid sin souper, och sedan de hållit en härlig måltid af de fetaste, „bästa och saftigaste kött-rätter, så hafwa de sedan til dessert haft det „oskyldiga lammet. Ach! ogudagtiga skrymtare, I gjören då gåck af den „Högsta Guden, och för at wisa eder återhållsamhet så bären i en pisska „wid edert bälte; Men det är icke der som i bören bära den, det är edra „axlar som borde så känna den ic.

Henric som blef underrättad härrom, skrattade efter wanligheten d:rat, då en stor Regent endast föraktar pasquillanters och afwundsmåns försmädelser, men granskar och följer Allmänhetens röst som sällan är bedrägelig.

Mina Nycker. 7)

Föga är det mödan wärdt
At på rine och profa klaga,
Foligt sina öden draga
Är den Stats-konst jag har lärdt.

7) Inskändt.

Sid.

Sjöfarn fritt må möda sig
 At en orklöds lesnad föra,
 Wälfärd, gods och mynt förstöra;
 Sådant alt ej angår mig.

Om den snåla wid sin skatt
 Under sorg och oro grånar,
 Hungrar, törstar, och förtrånar,
 Väcker sådant blott mitt skratt:

Må en narr hos de förnåma
 I Figur af cirkel stå;
 Fram til lyckan krolig gå
 Kan jag aldrig mig beqwåma.

At i förmal stå och buga
 Anser jag för stort besvär,
 Och min största affky är
 På en afgud offer truga.

At wid Hofwet lyckan nå,
 Fritt jag unnar alla andra,
 Den som hallkans stig wil wandra
 Bör med hwarha broddar gå.

At Arist i sällskap blånker
 Mig ej uti hjertat skär,
 Jag kan aldrig lösa där
 Ty jag säger hwad jag tänker.

Mången för at gjöra lycka
 Må en wanckapt Hustru ta,
 Sådant troll wil jag ej ha
 Fast det har en silfwer krycka.

Må en pojke folk förskräcka
 Med en upsyn twår och stolt
 Uti Pantlar, Hjålm och kolt —
 Det skal ej min undran wäcka,

Silv.

Då jag ser en lätting fara
 I en grann Laquerad wagn,
 Ymkar jag den usla skara
 Som ej ids at gjöra gagn.

Då jag ser en sprått på tå
 Med Lorngeit och långa hålar;
 Ler jag åt de lyckans eråtar
 Som ännu ej lärt at gå.

Då jag ser vår Hjelte skara
 Med sin tappra arm i band
 Suckar jag för mig ibland
 „Oß för ofred Gud bewara.

Fritt för mig må bli derwid
 Om förtjensten ej belönas,
 Lätt med tusend Laggar krönas
 Största dären i vår tid.

Men från fördoms bojor fri
 Börda Gud och lyda lagen,
 Som han kommer taga dagen
 Det är min Philosophie.

Continuation e. a. g.

Utdrag ur *De la Beaumelles Pensés.* *)

Alla Instruktioner för hwar enda hög Ambersman i et Rike borde börjas så här — Ni högstbetrodde Män! misbruken aldrig Er Konungs och Herres namn.

Är det tillåtit at opresa sig emot en Tyrannisk Ofwerhet en barbarisk och usel Regering? Det wore önskeligt at den Styrande swarade ja och Folket nej.

Man

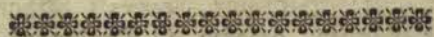
*) Insändt, äfwen så wäl som i No 9 hwilket härigenom rättas.

Man skrifer emot Machiavells lära, måtte ej den tiden wara harde när som en wärre lära practiferas.

Det är intet Hof Männerna om de också aldrig woro så många eller så wäl betalda, som kunna skapa Furstens beröm eller förtjänster, det är Fofkers kärlek som börjar och en efterwerlds osmictrade röst som fortfar at förwara dem i oddtlighetens Tempel.

At Stora Regenter äro så i werlden, är mindre underligt. I alla stånd äro stora egenskaper sällsynta, — Men det är underligt at med den upfostran Prinsar någon gång få, och med det antal smickrare som omgiffwa dem, de ändå kunna wara så goda och så förnuftiga.

A n n o n c e.

Swänne af Herr Professor Roland Martin, under Kongl. Collegii Medici inseende, utarbetade arbeten äro wid Commisarien Brodins Tryckerie, på des förlag under Präßen lagde; Hvilka af hofsogade Prospecter närmare kunna inhämtas:

Prospectus, af Styrelse och Lagfarenhets Läkare Kundskapen; Företalet innefattar nödwändigheten af Läkare råd för allmän Ordning och i Lagfrågor. Hvad afhandlingen berönder och hwari den består; Hvilka händelser här uplysas i allmänhet; Wårder af den Ambersman, som här om besörjer; Des egenskaper och plikter. Sjelfwa afhandlingen utgör två afdelningar. Första afdelningen innebegriper Styrelsens Läkarewård, och angår de mål, hwaruti en Läkare befordrar allmän Sakerhet. Andra afdelningen innehåller Lagfarenhets Läkaregöremål och består af 3 Stycken; Af hvilka 1:sta Stycket utreder Frågor i Borgelig Lagskipping. 2:dra Stycket förklarar hihörande Brottsmåls-Ännen. Det 3:dje hörer til Brottsmåls uredande, de medel som widtagas at utforska sanningen,